

דרוש תקציב: האקלים הקיצוני כבר כאן

אם המדינה לא תערך בהתאם, אל תתפלאו שמחר בבוקר נתעורר לאסון כתוצאה משינויי אקלים מבלי לתת לו מענה

אופירה אילון | 20/5/2012 10:26

תגיות: שינויי אקלים שינויי האקלים מתרחשים כל הזמן והשפעתם על הסביבה בה אנו חיים ממשית. בעוד שבעולם מפנימים זאת ונערכים למצבי קיצון, ישראל טרם החלה לפעול. על מנת להפחית למינימום את ההשפעות השליליות, אם וכאשר תתרחשנה, ישראל חייבת להיערך כבר היום.

◀ בואו להיות חברים של nrg ירוק גם בפייסבוק

לפי החלטת ממשלה 474 (שהתקבלה ביוני 2009) הוטל על המשרד להגנת הסביבה להכין תכנית לאומית להיערכות ישראל לשינויי האקלים. לצורך כך החליט המשרד להקים מרכז ידע ישראלי, שיפעל לחיזוק הידע המדעי הקיים בכל הקשור להיערכות לשינויי האקלים בישראל.

◀ להשלים גידור ישראל בגלל פליטי אקלים
 ◀ דוח: הטמפ' יעלו, שיטפונות יגברו, הגשם יתמעט

צוות חוקרים מאוניברסיטת חיפה, אוניברסיטת תל אביב, הטכניון ומוסד שמואל נאמן בטכניון נבחר להפעיל את מרכז הידע הישראלי להיערכות לשינויי אקלים, שעסק בשבעה תחומים. לצד כל חוקר סיעו מדענים, מומחים, אנשי ממשל ונציגי התנועות האזרחיות, כך שבפועל, למעלה מ-100 בעלי עניין עסקו בבחינת השפעות שינויי האקלים על מדינת ישראל במהלך השנה האחרונה. אלא שכיום, מוטל ספק לגבי המשך הפעלת מרכז זה ויש חשש שפעילות החוקרים תרד לטמיון, כמו גם, הכסף שהושקע בפרויקט עד כה.

זה כבר לא תרחיש דמיוני, הבצורת מכה ותכה צילום: איי-אף-פי

לכאורה, שינויי האקלים צפויים להשפיע רק בעתיד על משק המים של מדינת ישראל, על בריאות התושבים, על קיום המגוון הביולוגי באקוסיסטמות (מערכת אקולוגית) השונות, על האקלים העירוני שלנו ועל צריכת האנרגיה בבתים בהם אנו חיים. אך כבר כיום אנו נאלצים להתמודד עם שינויים אלה, אם כי עדיין בקנה מידה מתון יחסית: שינויים במופע הגשמים, עלייה בעומס החום,

מהגרי עבודה שחלקם מהגרי אקלים, מחלות, שריפות יער ועוד.

מעבר לך, קיימים קשרי גומלין בין התופעות השונות: שינויי האקלים משפיעים ישירות על הבריאות, אך גם מושפעים עקב חדירת מינים פולשים; מהגרי האקלים נושאים מחלות, שלכאורה כבר מוגרו בישראל, המתקדמת מבחינה רפואית וכך, אנו מוצאים עצמו מול אתגרים חדשים.

חשוב לציין, כי העבודה המאומצת שנעשתה עדיין לא מכינה את מדינת ישראל לשינויי האקלים אך היא מהווה בסיס איתן להמשך. לפיכך, נדרש כאן מאמץ ממשלתי קבוע ונרחב-הן כדי לעקוב ולנטר באופן קבוע ומתמשך אחר כל השינויים על מנת לאפשר בחינה עדכנית של השפעות השינויים וההיערכות הנגזרת ממנה. השינויים הם דינאמיים וכזו צריכה להיות גם מדיניות ההסתגלות.

השיטפון בבנגקוק. מציאות רטובה ומסוכנת צילום: חיטרס

בשלב זה, לא נכללו בעבודה שנעשתה עד כה, תחומים כמו עליית מפלס פני הים השלכותיו על תשתיות המים, האנרגיה, הצבא ועוד שברור שיושפעו כתוצאה משינויי אקלים. לא נבדקו תחומים חשובים אחרים כמו משק האנרגיה, התיירות, הביטחון, התעשייה ועוד. עם זאת, יש לציין כי בתחום החקלאות, משרד החקלאות נערך במקביל לשינויים הצפויים.

גורם חשוב נוסף, שיש לערבו בתוכנית הוא הרשויות המקומיות, שהרי בסופו של דבר, הרשויות הן אלה שיצטרכו לתת מענה להתפרצות מחלות, לפגיעה בתשתיות חיוניות וכן לתכנון העירוני, כך שיתן מענה הולם לאקלים המשתנה.

ניו יורק. גל חום כבד. בעולם נערכים צילום: איי-אף-פי

כאמור, העבודה שהושקעה במרכז הידע היא רבה ומקיפה, אך היא רק בבחינת התחלה בלבד ונדרשת תוכנית לאומית למימוש ההמלצות, שרובן, אגב, מבוססות על החלטות מדיניות קודמות שיש צורך לממשן. מאחר וכבר קיימת הצדקה ליישומן, ברור כי עם שינוי האקלים הצפויים, ההצדקה רק מתחזקת.

באירופה כבר מיישמים את לקחי גל החום של קיץ 2003 בו מתו 70 אלף איש ואנחנו עדיין לומדים את לקחי אסון הכרמל. אם המדינה לא תערך בהתאם ותמשיך להוביל את המהלך החשוב שהחל, אל תתפלאו שמחר בבוקר נתעורר לאסון כתוצאה משינויי אקלים מבלי לתת לו מענה.

השריפה בכרמל. מפיקים לקחים? צילום: אמיר מאיר

חברי מרכז הידע: פרופ' מרדכי שכטר, ראש מרכז הידע הישראלי לשינויי אקלים וראש צוות הכלכלה. פרופ' חיים קותיאל מאוניברסיטת חיפה (תחום האקלים), פרופ' נורית קליאוט מאוניברסיטת חיפה (תחום המים), פרופ' מנפרד גרין מאוניברסיטת חיפה (תחום הבריאות), פרופ' מרסלו שטרנברג מאוניברסיטת ת"א (תחום המגוון הביולוגי), פרופ' גדי קפלוטו מהטכניון (תחום הבניה הירוקה), פרופ' ארנון סופר מאוניברסיטת חיפה (תחום הגיאומטרטגיה), ד"ר רוסלנה-רחל פלטיניק מהמרכז לחקר משאבי טבע וסביבה באוניברסיטת חיפה (היבטים כלכליים).